

дали цінні матеріали: по-над 60 наукоцесних стей.

29 липня.

Нарешті закінчено всі приготування: готова наочна агітація і програма агібригади, проведено останній інструктаж, одержані закордонні паспорти. Збираємося на Південному вокзалі. Попереду — цілий місяць в НДР. Хочеться охопити неосяжне: місяць усього один, а побачити і взнати треба якомога більше.

4 серпня.

Перший робочий день. Підйом о 4.30. Тут встають рано, працювати починають о шостій. Із теплового гуртожитку потрапляємо у ранкову прохолоду, і нам здається, що всі ще сплять, але скоро переконуємося: люди поспішають на роботу.

Наше завдання не з легких: бити асфальт, рити траншеї під кабель. Беремося до справи, відкинувши всі вагання. Ми зможемо!

Дивлюся на наших хлопців — які молодці! Без втоми працює молотом Юра Поторока. Поряд наш комісар Саша Шаталов. Ніби і не знає втоми: коли не подивився — весь у роботі. Працює кайлом, молотом, лопатою. Випростається на хвилину, підбадьорить нас жартом — і знов до праці. А трудимося ми здорово! Перехожі зупиняються, з інтересом дивляться на нас.

У договорі записано так: загальнобудівельні роботи по реконструкції міста Галле. Значення цих слів починаєш розуміти лише в процесі роботи або в кінці дня, коли з кайлами і лопатами вилазиш з виритої за день траншеї, оглядаєш усе зроблене — як тільки встигли?!

5 серпня.

Нам приносять свіжий номер газети «Свобода». Оперативно працюють журналісти.

ДРУ

Із щоденн

ваємо всім загonom, а Ю. Поторока, Я. Турчинова, А. Агафонов і Г. Савченко — на сцені в українських на родних костюмах. І раптом — така прикрість! — забули рядок. Наш головний співауч Ю. Поторока танцює, йому далеко до мікрофона. Пауза. І розкатиста лунає: «О-о-о!» — це зорієнтувався Льоня Мілаш. Аудиторія сміється, і цей сміх підбадьорює нас. Знову співаємо, і знову пауза. Не можемо пригадати отой нещасливий рядок! Знову рятує Льоня: «О-о-о!». Доспівавши пісню, довго не можемо заспокоїтися, сміємося до сліз. Головне: номер удався!

7 серпня.

Звичайний робочий день. І робота теж звичайна, хоча й нелегка: копаємо, копаємо... Дівчата намагаються не відставати від хлопців. Ніби й нескладно «виймати кубометри» Аллі Лисенко і Лілі Садах. Та ось знайшли величезну кам'яну брилу. Обкопали, а сил витягти з траншеї не стає. На допомогу приходить Саша Петросян: з елегантною легкістю він кайлом розбиває брилу і викидає по частинах. Саша завжди допомагає, коли складно. Увечері кореспонденти з міської газети беруть у нього інтерв'ю.

9 серпня.

Наш перший вихідний. Але в Інтертаборі суботник. Зароблені кошти перепадо

сар Саша Шаталов. Ніби і не знає втоми: коли не по-дивиться — весь у роботі. Працює кайлом, молотом, лопатою. Випростається на хвилину, підбадьорить нас жартом — і знов до праці. А трудимось ми здорово! Перехожі зупиняються, з інтересом дивляться на нас.

У договорі записано так: загально-будівельні роботи по реконструкції міста Галле. Значення цих слів починаєш розуміти лише в процесі роботи або в кінці дня, коли з кайлами і лопатами вилазиш з виритої за день траншеї, оглядаєш усе зроблене — як тільки встигли?!

5 серпня.

Нам приносять свіжий номер газети «Свобода». Оперативно працюють журналісти НДР: на газетних шпальтах фотографії наших бійців — Г. Луценка, Ю. Кобцева, Л. Мілаша, Ю. Потороки, А. Лисенко і Л. Садах. Під фотографіями чимала стаття про «Союз-86» — нашу роботу оцінено позитивно. Значить, не можна розслаблятися, знижувати темпи.

6 серпня.

П'ять загонів з СРСР організують в інтернаборі день Радянського Союзу. Як встановити контакт з багатонаціональною аудиторією — у таборі загони з Польщі, Болгарії, Словаччини, Франції, НДР? Вирішуємо інсценізувати українську народну пісню «З сиром пироги». Спі-

7 серпня.

Звичайний робочий день. І робота теж звичайна, хоча й нелегка: копаємо, копаємо... Дівчата намагаються не відставати від хлопців. Ніби й нескладно «виймати кубометри» Аллі Лисенко і Лілі Садах. Та ось знайшли величезну кам'яну брилу. Обкопали, а сил витягти з траншеї не стає. На допомогу приходить Саша Петросян: з елегантною легкістю він кайлом розбиває брилу і викидає по частинах. Саша завжди допомагає, коли складно. Увечері кореспонденти з міської газети беруть у нього інтерв'ю.

9 серпня.

Наш перший вихідний. Але в інтернаборі суботник. Зароблені кошти перераховуємо у фонд солідарності з народом Нікарагуа.

У другій половині дня проводимо дитяче свято. Весело і пожвавлено у міському парку: газета заздалегідь повідомила про все. Влаштуємо різноманітні ігри. Особливо подобається діткам конкурс «Малюнок на асфальті». Скоро чистенькі і гарненькі діти всі по вуха у фарбі. Із задоволенням показують батькам свої роботи. Якийсь молоденький тато допомагає своїм малютам — вони чисті, а тато весь заляпаний. Довго доведеться відмиватися від фарби й Олі Руссовій — вона теж допомагала дітям.

Кругом сміх, веселощі, і малюнки теж радісні, а фар-

Із щоденника бійця

ваємо всім загоном, а Ю. Поторока, Я. Турчинова, А. Агафонов і Г. Савченко — на сцені в українських народних костюмах. І раптом — така прикрість! — забули рядок. Наш головний за-співувач Ю. Поторока танцює, йому далеко до мікрофона. Пауза. І розкатисто лунає: «О-о-о!» — це зорієнтувався Льоня Мілаш. Аудиторія сміється, і цей сміх підбадьорює нас. Знову співаємо, і знову пауза. Не можемо пригадати отой нещасливий рядок! Знову рягує Льоня: «О-о-о!». Доспівавши пісню, довго не можемо заспокоїтися, сміємося до сліз. Головне: номер удався!

7 серпня.

Звичайний робочий день. І робота теж звичайна, хоча й нелегка: копаємо, копаємо... Дівчата намагаються не відставати від хлопців. Ніби й нескладно «виймати кубометри» Аллі Лисенко і Лілі Садах. Та ось

би діти сонячні. Це, небо, всіх мамир, радіс ти, зібран теж перед рагуа.

10 серпня.

«Люди, боку Вейм горі Еттер забувають, тут». Це —

Спинаєм На залізничальний на своє». Стали думаєш, чері тисячі ли тут, апель-плац гом і зливо лод годин. молоді, ста Багато хто мість і пада ришів - в'я раку...

Ця зем

е з лег-
рити
Беремо-
кинувши
ожемо!
их хлоп-
ці! Без
том Юра
аш комі-
Ніби і
и не по-
роботі.
молотом,
ться на
ить нас
до праці.
здорово!
ся, з ін-
а нас.

ано так:
ні робо-
і міста
цих слів
лише в
в кінці
і лопа-
ритої за
аєш усе
и встиг-

жий но-
». Опе-
урналіс-
азетних
наних

ваємо, і знову пауза. Не
можемо пригадати отой не-
щасливий рядок! Знову ря-
гує Ляоня: «О-о-о!». Доспі-
вавши пісню, довго не мо-
жемо заспокоїтися, сміємося
до сліз. Головне: номер удав-
ся!

7 серпня.

Звичайний робочий день.
І робота теж звичайна, хо-
ча й нелегка: копаємо, ко-
паємо... Дівчата намагають-
ся не відставати від хлоп-
ців. Ніби й нескладно «вий-
мати кубометри» Аллі Ли-
сенко і Лілі Садах. Та ось
знайшли величезну кам'яну
брилу. Обкопали, а сил ви-
тягти з траншеї не стає. На
допомогу приходить Саша
Петросян: з елегантною лег-
кістю він кайлом розбиває
брилу і викидає по частинах.
Саша завжди допомагає, ко-
ли складно. Увечері корес-
понденти з міської газети
беруть у нього інтерв'ю.

9 серпня.

Наш перший вихідний.
Але в Інтертаборі суботник.
Зароблені кошти перерахо-
вуємо у фонд солідарності
з народом Нікарагуа.

У другій половині дня про-

На
щали
своє
ли д
чері
ли т
апелі
гом і
лод
молод
Багат
мість
ришів
раку..

Ця
кров'я
торій,
розстр
цю...

Дзві
кає: «
його к
Будівн
і вільн
мета».
німець
поставл
ці Нім
лишньо
рики с
м'ятни
як закл
допусти

і лопа-
итої за
аєш усе
и встиг-

жний но-
а». Опе-
урналіс-
газетних
і наших
ка, Ю.
Ю. По-
і Л. Са-
ями чи-
«Юоз-86»
нено по-
е можна
нижувати

РСР ор-
орі день
Як вста-
багатона-
ею — у
щі, Бол-
Франції,
нсценізу-
одну піс-
и». Спі-

орилу і викидає по частинках.
Саша завжди допомагає, ко-
ли складно. Увечері корес-
понденти з міської газети
беруть у нього інтерв'ю.
9 серпня.

Наш перший вихідний.
Але в Інтертаборі суботник.
Зароблені кошти перерахо-
вуємо у фонд солідарності
з народом Нікарагуа.

У другій половині дня про-
водимо дитяче свято. Весе-
ло і пожвавлено у міському
парку: газета заздалегідь
повідомила про все. Влаш-
товуємо різноманітні ігри.
Особливо подобається дітла-
хам конкурс «Малюнок на
асфальті». Скоро чистенькі
і гарненькі діти всі по вуха
у фарбі. Із задоволенням
показують батькам свої ро-
боти. Якийсь молоденький
тато допомагає своїм маля-
там — вони чисті, а тато
весь заляпаний. Довго дове-
деться відмиватися від фар-
би й Олі Руссовій — вона
теж допомагала дітям.

Кругом сміх, веселощі, і
малюнки теж радісні, а фар-

Будів-
і вільно-
мета». Ц
німецько
поставлен
ці Німеч
лишньої
рики сме
м'ятник н
як заклик
допустити
шизму і
віддати у
на землі.

Для баг
дини Бухе
шевним по
не минуло
ком років,
з нами —
ляче озвала
Ми виходил
вальда п
глибше усві
повідальніст
ше — Бухе
більше — ф
14 серпня.

Відзначає
вельника.
У нас —
СБЗ. Біль

щоденника бійця інтерзагону «Союз-86»

ом, а Ю. По-
рчинова, А.
Савченко —
айських на-
ах. І раптом
сты! — забу-
головний за-
оторока тан-
еко до мікро-
І розкатило
— це зорен-
Мілаш. Ауди-
і цей сміх
ас. Знову спі-
у пауза. Не
дати отой не-
А! Знову ря-
О-о-о!». Досп-
довго не мо-
тися, сміємося
не: номер удав-
робочий день.
звичайна, хо-
копаємо, ко-
ата намагають-
вати від хлоп-
ескладно «вий-
три» Аллі Ли-
Садах. Та ось
чезну кам'яну
али, а сил ви-
еї не стає. На-
аходить Саша
елегантного лег-
аєм розбиває
ає по частинах.
допомагає, ко-
Увечері корес-
миської газети
го інтерв'ю.

ший вихідний.
габорі суботник.
ошти перерахо-
нд солідарності
ікарагуа.

оловині дня про-
че свято. Весе-
лено у міському
та задалегідь
ро все. Влаш-
иризані ігри.
добається дівла-
«Малюнок на
Скоро чистенькі
іти всі по вука
задоволенням
аткам свої ро-
гас молоденький
гас своїм мала-
чисті, а тато
ий. Довго дове-
ватися від фар-
уссовів — вона
ала дітям.

іх, веселощі, і
радисті, а фар-

би діти обирають яскраві,
сонячні. Що малюють? Сон-
це, небо, будинки, маму. У
всіх малюнках — спокій,
мир, радість дитинства. Кош-
ти, зібрані під час свята, ми
теж передаємо у фонд Ніка-
рагуа.

10 серпня.
«Люди, які приходять із
боку Веймара і побували на
горі Еттерсберг, ніколи не
забувають, що відбулося
тут». Це — про Бухенвальд.

Спинаємося коло воріт.
На залізних ґратах зну-
щальний напис «Кожному —
своє». Стає моторошно, ко-
ли думаєш, що вранці і ввеч-
ері тисячі в'язнів проходили
тут, що на широкому
апель-плац під колочим сні-
гом і зливою, у спеку і хо-
лод годинами вистоювали
молоді, старі і навіть діти.
Багато хто втрачав свідо-
мість і падав під ноги това-
ришів — в'язнів із свого ба-
раку...

Ця земля просякнута
кров'ю закатованих. Крема-
торій, карцер, пристрої для
розстрілу людей у потили-
цю...

Давін Бухенвальда закли-
кає: «Знищення нацизму і
його коріння — наше гасло.
Будівництво нового мирного
і вільного життя — наша
мета». Це думи і прагнення
німецького народу. Тому і
поставлено цей давін у сер-
ці Німеччини, на землі ко-
лишньої фашистської фаб-
рики смерті як вічний па-
м'ятник жертвам фашизму,
як заклик до всіх живих не
допустити повторення фа-
шизму і війни, всі сили
віддати утвердженню миру
на землі.

Для багатьох з нас відві-
дини Бухенвальда були ду-
шевним потрясінням. Ніби
не минуло відтоді 40 з лиш-
ком років, ніби все це було
з нами — так живо, так бо-
ляче озвалася пам'ять війни.
Ми виходили з воріт Бухен-
вальда притихлими. Ще
глибше усвідомили свою від-
повідальність. Ніколи біль-
ше — Бухенвальд! Ніколи
більше — фашизм!

14 серпня.
Відзначаємо день буді-
вельника.
У нас — посвята у бійці
СВЗ. Більша частина ні-

мецьких хлопців і дівчат
уперше в будзайоні, і ми ба-
жаємо Франку, Йоргу, Анд-
реї та багатьом іншим стати
справжніми будівельниками.

Починається церемонія по-
святки незвично. Новачкам
зав'язують очі, зв'язують
руки і ведуть із дев'ятого
поверху гуртожитку вниз —
там коло входу вже зібрався
цікавий натовп.

Командир загону Г. М.
Коломієць оголошує: щоб
стати справжнім бійцем СВЗ,
треба пройти через вогонь,
воду і мідні труби, відчутти
на собі «удари долі». Новач-
ки долають смугу перешкод:
стрибають через вогнище,
з-за кушів їх несподівано об-
ливають водою, вони повзуть
через вузький тунель (під
стілцями). Конкурси, сміх,
веселощі. Нарешті всі наші
німецькі друзі із загону —
повноправні бійці. Разом
збираємося на нашому дев'я-
тому поверсі. І знову жарти,
сміх і, звичайно ж, пісні.

15 серпня.
Сьогодні чемпіонат інте-
рабору з футболу. Наші
хлопці виступають разом з
німецькою чоловічою части-
ною загону. Ми дружно вбо-
люємо. Наслідок: друге
місце. Ми поступилися тіль-
ки студентам факультету
фізкультури з Братислави.

17 серпня.
День Нептуна. Погода яс-
на, але прохолодна. Триво-
жимося: чи вдасться нам
свято? Прямую до озера
разом з німецькими колега-
ми. Командир зведеного за-
гону Гудрун сьогодні буде
Кікіморію. Вона зранку
«входить у роль» — про це
свідчить її екзотична зачіс-
ка. За 20 хвилин ми на міс-
ці. Прикрашаємо повітряни-
ми кульками дерева, стовпи
— готуємо місце торжеств.
Чорти, русалки — тепер це
ми. Скоро наші обличчя на-
гадують палітру, тільки очі
блищать.

Публіка хвилюється: поча-
лося. Нептун, його дочка, ру-
салка і чорт сідують у чо-
вен, випливають на середи-
ну озера, а звідти — до на-
роду.

Конкурси, переможці, пе-
реможені... Усі захоплені.
Немає пасивних спостері-
гачів. Поріділи ради тих, кого

18 серпня.
Лішився всього одного
чий тиждень. Разом
мецькими друзями
мо включити до бій-
гону почесного до
дентку університету
1941, молодогоардів
Дубровіну, а її
плату перерахува
допомоги героїчн
дові Нікарагуа.

21 серпня.
Наше підприємство
нізує прийом. Да
Дякують за відмі
ту: план ми щод
вали на 106—110
потім — спортив
яких беруть участь
ники підприємств
мо перше і друге
стрілює серед дівчат
— серед чоловіків.

22 серпня.
Останній день
Увечері проходимо
ми, які ми встиг
пати за три тижні.
шими траншеями
вони прапорці. Спра
ре потрудилися.

23 серпня.
Від'їжджаємо із
Галле. Попрацюва
пер збираємося до
чити. Власне, це не
починком у повно
мінні слова — у
жена культурно-е
на програма. М
дрезден — Гра
Берлін.

31 серпня.
Поїзд Берлін—Ки
Перетнули Ра
кордон. Ось і за
наше літо. Радіс
сумно. Місяць
скорі! Ми багато
цей час. За підс
ціалістичного зма
юз-86» завоюва
серед 14 загонів. Пр
з гордістю допов
верситетові. Крім
них міст, встигли
Лейпціг, Веймар,
зунд, Потсдам.
і вересня.

Поїзд Київ—Хар
Згадується все
ше, — пережите
за чотири тижні в
співуємо останню
вагонними вікнами
ків...

С. ЗАВЕРТАН
сць інтернаціо
загону «Союз-8
спецкор.

про себе

дали цінні матеріали: по-
над 60 наконечників стріл,

ще не купали. Озера не
впізнати — усі плавають,
пирнають. Заряд бадьорості
на цілий день! Свято вдало-
ся! Ми повертаємося в табір
цілком щасливі.

18 серпня.

Лишився всього один робо-
чий тиждень. Разом з ні-
мецькими друзями вирішує-
мо включити до складу за-
гону почесного бійця — сту-
дентку університету року
1941, молодогвардійку Шуру
Дубровіну, а її заробітну
плату перерахувати у фонд
допомоги героїчному наро-
дові Нікарагуа.

21 серпня.

Наше підприємство орга-
нізує прийом для загону.
Дякують за відмінну робо-
ту: план ми щодня викону-
вали на 106—110 проц. А
потім — спортивні ігри, в
яких беруть участь і трудів-
ники підприємства. Посідає-
мо перше і друге місце у
стрільбі серед дівчат; перше
— серед чоловіків.

22 серпня.

Останній день роботи.
Увечері проходимо вулиця-
ми, які ми встигли переко-

дівчат
і ми ба-
гу, Анд-
ім стати
бниками.
юнія по-
ювачкам
в'язують
ев'ятого
вниз —
зібрався

Г. М.
є: щоб
ем СБЗ,
вогонь,
відчути
Новач-
ерешкод:
вогнище,
івано об-
повзуть
ль (під-
и, сміх,
всі наші
гону —

и через вогонь,
труби, відчуті
ри долі». Новач-
смугу перешкод:
через вогнище,
х несподівано об-
ою, вони повзуть
ий тунель. (під
Конкурси, сміх,
арешті всі наші
узі із загону —
бійці. Разом
на нашому дев'я-
ї. І знову жарти,
айно ж, пісні.

чемпіонат інтер-
футболу. Наші
упають разом з
чоловічою части-
ми. Ми дружно вбо-
Наслідок: друге
поступилися тіль-
там факультету
з Братіслави.

птуна. Погода яс-
рохолодна. Триво-
ни вдасться нам
осямо до озера
імецькими колега-
дир зведеного за-
рун сьогодні буде
Вона зранку
роль» — про це
екзотична зачіс-
хвилин ми на міс-
аємо повітряни-
ми дерева, стовпи
місце торжеств.
алки — тепер це
наші обличчя на-
алітру, тільки очі

хвилюється: поча-
ун, його дочка, ру-
рт сідають у чо-
івають на середу
звідення

яких беруть участь і трудів-
ники підприємства. Посідає-
мо перше і друге місце у
стрільбі серед дівчат; перше
— серед чоловіків.

22 серпня.

Останній день роботи.
Увечері проходимо вулиця-
ми, які ми встигли переко-
пати за три тижні. Над на-
шими траншеями висять чер-
воні прапорці. Справді, доб-
ре потрудилися.

23 серпня.

Від'їжджаємо із обжитого
Галле. Попрацювали, а те-
пер збираємося добре відпо-
чити. Власне, це не буде від-
починком у повному розу-
мінні слова — у нас напру-
жена культурно - екскурсій-
на програма. Маршрут:
Дрезден — Грайсвальд —
Берлін.

31 серпня.

Поїзд Берлін—Київ.

Перетнули Радянський
кордон. Ось і закінчилося
наше літо. Радісно і трохи
сумно. Місяць минув так
скоро! Ми багато встигли за
цей час. За підсумками со-
ціалістичного змагання «Со-
юз-86» завоював першість
серед 14 загонів. Про це ми
з гордістю доповідаємо уні-
верситетові. Крім запланова-
них міст, встигли побачити
Лейпціг, Веймар, Штраль-
зунд, Потсдам.

1 вересня.

Поїзд Київ—Харків.

Згадується все найрадісні-
ше, пережите нами разом
за чотири

упилися
факультету
Братіслави.

на. Погода яс-
олодна. Триво-
вдається нам
уємо до озера
цькими колега-
зведеного за-
сьогодні буде
Вона зранку
оль» — про це
екзотична зачіс-
илин ми на міс-
аємо повітряни-
дерев, стовпи
місце торжеств.
лки — тепер це
наші обличчя на-
літру, тільки очі

хвилюється: поча-
ти. Його дочка, ру-
рт сідають у чо-
вають на середині
звідти — до на-
си, переможці, пе-
Усі захоплені,
живих спостеріга-
или ради тих, кого

Дрезден — Грайсвальд —
Берлін.

31 серпня.

Поїзд Берлін — Київ.

Перетнули Радянський
кордон. Ось і закінчилося
наше літо. Радісно і трохи
сумно. Місяць минув так
скоро! Ми багато встигли за
цей час. За підсумками со-
ціалістичного змагання «Со-
юз-86» завоював першість
серед 14 загонів. Про це ми
з гордістю доповідаємо уні-
верситетові. Крім запланова-
них міст, встигли побачити
Лейпціг, Веймар, Штраль-
зунд, Потсдам.

і вересня.

Поїзд Київ — Харків.

Згадується все найрадісні-
ше, пережите нами разом
за чотири тижні в НДР. До-
співуємо останню пісню. За
вагонними вікнами — Хар-
ків...

С. ЗАВЕРТАННА, бо-
єць інтернаціонального
загону «Союз-86», наш
спецкор.